

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

De Nederlandsche Entomologische Vereeniging.

No. 126.

Deel VI.

1 Juli 1922.

INHOUD: DR. A. C. OUDEMANS, Acarologische Aanteekeningen LXVII. — I. H. EGGERS, Kulturschädliche Borkenkäfer (aangeboden door het lid der N. E. V. J. B. CORPORAAL). — DR. J. TH. OUDEMANS, Myrmeleon formicarius L. — R. A. POLAK, iets over het prepareeren van Orthoptera. — E. WASMANN S. J., (Boekbespreking) Dr. A. FENYÉS, Staphylinidae Subfam. Aleocharinae. — J. B. CORPORAAL, Over Necrobia rufipes de G. — R. VAN EECKE, Hans Fruhstorfer †. — DR. J. TH. OUDEMANS, Wat is Ptychopoda ptelearia? — Prof. DR. MAX WEBER, Aanbod van Myriapoden enz. van DR. VERHOEFF.

De Bibliotheek der Nederlandsche Entomologische Vereeniging, Plantage Middenlaan 15, Amsterdam, is geopend op werkdagen van 9—12 en van 1—5 uur, des Zaterdags slechts van 9—12 uur.

Acarologische Aanteekeningen LXVII.

Schöngastia salmi nov.sp. Deze larve onderscheidt zich van de overigen voornamelijk door den vorm en de structuur van het schildje. Het schildje is trapezoidaal, achter breeder dan vóór, vóór konkav, achter sterk konvex, dáár in het midden met diepe insnijding. Bovendien is de achterhelft van het schildje, evenals de huid, fijn gerimpeld. Op den rug 12 dwarsrijen van 10 behaarde borstels. — Leeft in gras; parasiteert op . . . ? Kediri (Java). Dr. A. J. SALM.

Acari van Spitsbergen. Het zoölogisch materiaal, door den Heer G. J. VAN OORDT, biol. doct., assistent bij de zoölogie en botanie aan de Veeartsenijkundige Hoogeschool te Utrecht, in Juli tot Augustus 1921 te Spitsbergen verzameld, en hetwelk het eigendom is van Prof. Dr. MAX WEBER, die voor de zoölogische uitrusting zorgde,

bevat ook eenige *Acari*. Deze werden mij door laatstgenoemde welwillend ter determinatie afgestaan, waarvoor ik hem hier mijn dank betuig. Er waren slechts 3 soorten: *Rhagidia gelida* THOREL 1871, *Bdella littoralis* L. 1778, beide in verscheidene exemplaren, en *Eupodes clavifrons* R. CAN. 1886, in 1 exemplaar. Zij geven mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Rhagidia gelida THOREL 1871. Van deze zeer breekbare, weinig gechitiniseerde diertjes waren de meeste exemplaren sterk beschadigd, zoowel door de wijze, waarop zij verzameld werden, als door de manier van conserveeren. — De meesten misten 1 tot zelfs 8 pooten. Tot dusverre werd deze soort gerapporteerd van West-Groenland, IJsland, Jan-Mayen-Eiland, Beeren-Eiland, Franz-Jozeph's-land, Spitsbergen, Nova-Zembla, Lapland, Siberië, Japan en Italië.

De afmetingen door andere schrijvers opgegeven, varieeren van 0.5 tot 1.5 mM. Het grootste exemplaar, dat ik mat, is echter 1.83 mM. lang, voorwaar een reus. TRÄGARDH beschouwt L. KOCH'S *Penthaleus borealis* als een nog jeugdiger vorm dan de reeds door anderen beschreven nymphën. Ik vraag mij af: Is *Rhagidia* dan dinymphaal?

Ik zal elders eene kritiek leveren over hetgeen reeds door anderen over deze soort geschreven werd, en eene nieuwe, nauwkeuriger beschrijving met afbeeldingen geven. Maar hier is de plaats voor het volgende:

Bij de *Rhagidia*'s, die ik onderzocht, deed ik nog eene belangrijke ontdekking. Toen ik de mandibels wilde afbeelden, vond ik, dat de beide tracheeënstammen niet dorsaal achter (eigenlijk vóór) de mandibels zich in stigmata openen, maar tusschen de mandibels en de maxillen, en wel precies op dezelfde manier als bij *Labidostomma* KRAM., in twee sloffen, schoffels, of sleden, die met hunne konkave zijde tegen de konvexe binnenzijde der mandibula aangedrukt zijn. Deze hebben precies denzelfden vorm als die van *Labidostomma*. Voor dit genus heb ik indertijd (9 p. 132) de familie der *Labidostommidae* en (10) de orde der *Stomatostigmata* voorgesteld. Wanneer men voor een genus eene afzonderlijke orde opricht, krijgt men van verschillende zijden tegenkanting

Thans smaak ik het genoeg, zelf een tweede genus aan de Ordo te kunnen toevoegen. Maar *Rhagidia* kan niet in de familie der *Labidostomnidae* ondergebracht worden. Daarom stel ik voor, de familie der *Poecilophysides* CAMBR. 1876 in eere te herstellen, doch haar een anderen naam te geven: *Rhagidiidae* OUDMS 1922, daar *Poecilophysis* CAMBR. 1876 met *Rhagidia* THORELL 1871 synoniem is.

Rhagidia wordt dus uit de familie der *Eupodidae* verwijderd. Hoe is het nu met de overige genera van deze familie gesteld? Met *Rhagidia* komen zij overeen in het bezit van een bijna kogelvormig vooruitstekend gedeelte van het propodosoma. BERLESE noemt dat deel „capitulum” of „capitulus”, hoewel dat woord reeds door de meeste acarologen, in navolging van HALLER, voor het gnathosoma in gebruik was. Het zijn de genera *Eupodes* C. L. KOCH 1836, *Linopodes* C. L. KOCH 1836, *Penthalodes* MURRAY 1877, *Penthaleus* C. L. KOCH 1836, en *Halotydeus* BERL. 1891. Ik kan daarover niets mededeelen. Tot dusverre werden zij in de groep der *Cursoria* GRUBE 1851 (= *Bdellides* C. L. KOCH 1842 + *Eupodides* C. L. KOCH 1842) ondergebracht, omdat men meende, dat ze het naast aan de *Bdellidae* DUG. 1834 verwant waren. Hoe loopen bij hen de tracheeën? Hebben zij die wel? Ik weet het niet. Over deze organen vind ik nergens mededeelingen, en mijne mikroskopische preparaten zijn te oud, om, zelfs met immersiesysteem, eene aanduiding daarvan te kunnen constateeren. Een grondig onderzoek met nieuw materiaal is urgent.

Mocht later blijken, dat de tracheeën en stigmata zich als die van *Rhagidia* vertoonen, dan komen de genoemde genera in de Familie der *Rhagidiidae*; maar dan moet deze naam vallen, om plaats te maken voor de oudere: *Eupodidae* KOCH. 1842.

Bdella littoralis L — 1758. Behalve ♀♀, ♂♂ en nymphen, vond ik ook nog kleinere exemplaren, bij welke het 3e en 4e palplid even groot zijn, en de genitaalnappen òf ontbreken, òf zeer moeilijk waarneembaar zijn. Al weer vraag ik: „is het genus *Bdella* dan dinympaal?” Dat zullen we wel moeten aannemen. Ik zal elders eene nauwkeurige

beschrijving van deze Nympha leveren. — *Bdella littoralis* werd tot dusverre in de volgende gebieden gevonden: West-Groenland, Oost-Groenland, IJsland, Jan-Mayen-Eiland, Beeren-Eiland, Spitsbergen, Nova-Zembla en Siberië, Engeland, Zweden, Noorwegen, Frankrijk.

Eupodes clavifrons R. CAN. 1886. Tot dusver slechts in Italië en in Lapland gevonden. De afbeelding, die R. CANESTRINI van het voorste gedeelte van het Idiosoma geeft en van het knotsvormige haartje, waaraan de soort haar naam ontleent, zijn te onvoldoende voor den tegenwoordigen tijd. Ofschoon de pooten van het eenige exemplaar, dat tot mijne beschikking was, op één na ingetrokken waren, is het mij toch gelukt, eene draaglijke afbeelding van het geheele diertje te vervaardigen, die elders met eene zoo nauwkeurig mogelijke beschrijving het licht zal zien.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.

Kulturschädliche Borkenkäfer des indischen Archipels.

von Oberförster I. H. EGGERS, Assenheim (Hessen).

Herr J. B. CORPORAAL in Medan (Sumatra) sandte mir eine reichhaltige Zusammenstellung von Borkenkäfern, die an Kaffee schädlich geworden waren, um deren Art genau festzustellen. Die Ergebnisse dieser Untersuchung veranlassten mich die mir erreichbare Litteratur über kulturschädliche Borkenkäfer in den Tropen genauer durchzuarbeiten, da mir in der Benennung der Tiere verschiedenes nicht so stimmen schien.

Es ist meines Erachtens von grundlegender Wichtigkeit, dass vor allen über den Namen eines Schädling's kein Zweifel aufkommt. Bei falscher Bestimmung versucht man dann auf Grund bewährter Abwehrmassnahmen für den einen Käfer gegen den andern falsch bestimmten vorzugehen und wundert sich wenn die Versuche fehlschlagen. Erst nachher stellt sich heraus, dass es sich um einen ganz anderen Käfer handelt, dessen Lebensweise auch ganz andere Vertilgungsmassnahmen erfordert. Zeit und Mühe ist verloren und vielleicht hat inzwischen der Käferschaden überhand